

Beregning av solvenskapitalkrav for motpartsrisiko knyttet til Naturskadepoolen

I forbindelse med beregningen av bidraget til solvenskapitalkravet fra motpartsrisiko knyttet til poolordninger skal det skilles mellom de følgende typer av risiko, jf. vedlegget til Finanstilsynets forskrift av 21. desember 2015 (heretter omtalt som Finanstilsynets forskrift) artikkel 1 (definisjoner) nr. 28 til 31:

- Type A som gjelder beregning av motpartsrisiko relatert til avgivelse av risiko til en pool av (gjen)forsikringsforetak, der det aktuelle foretak ikke er medlem av poolordningen.
- Type B som gjelder beregning av motpartsrisiko relatert til hvert av de øvrige medlemmer i poolordningen (som det aktuelle foretak er medlem av), jf. utlikningsmekanismen i poolordningen.
- Type C som gjelder beregning av motpartsrisiko for et medlem av en poolordning relatert til avgivelse av risiko til et (gjen)forsikringsforetak som ikke er medlem av poolordningen.

Beregningen av motpartsrisiko knyttet til Naturskadepoolen (NP) omfatter pooleksponering av type B og type C.

1. Pooleksponering av type B

1.1. Metoden for beregning av tap-gitt-mislighold

Pooleksponering av type B gjelder som nevnt motpartsrisiko vis-à-vis de øvrige medlemmene i Naturskadepoolen. Av artikkel 194 i vedlegget til Finanstilsynets forskrift fremgår det at det aktuelle foretak skal beregne tap-gitt-mislighold for denne typen av pooleksponering ($LGDB$) for hvert av de øvrige medlemmene i poolordningen ved å benytte følgende metode:

$$LGDB = \max\{(1-RR_C) \times ([P_U/(1-P_C)] \times BE_C + \Delta RM_C) - F \times Coll; 0\}, \quad (1)$$

der

P_U er det aktuelle foretakets (medlemmets) andel i poolordningen,

P_C er det øvrige medlemmets andel i poolordningen,

RR_C er en parameter som reflekterer hvor stor andel av det øvrige medlemmets eiendeler som er gjenstand for (ulike former for) sikkerhetsstillelser,¹

BE_C er det øvrige medlemmets andel av beste estimat på de samlede forpliktelsene i poolordningen, hensyntatt den andelen av forpliktelsene som er gjenforsikret hos eksterne motparter (gjenforsikringsforetak som ikke er medlemmer av poolordningen) og utjevningssystemet i poolordningen,²

¹ $RR_C = 0,1$ hvis 60 prosent eller mer av det øvrige medlemmets eiendeler er gjenstand for sikkerhetsstillelser. Ellers settes RR_C til 0,5.

² Etter Finanstilsynets vurdering er denne størrelsen ikke korrekt forklart i artikkel 194 nr. 1(d).

- ΔRM_C er det øvrige medlemmets bidrag til den risikoreduserende effekten av poolordningen på det aktuelle foretakets forsikringsrisiko,³
- $Coll$ er den risikojusterte verdien av sikkerhetsstillelser som holdes av det øvrige medlemmet av poolordningen,
- F er en parameter som tar høyde for den økonomiske effekten av sikkerhetsstillelser som holdes av det øvrige medlemmet av poolordningen.

Ifølge Finanstilsynets forståelse kan det aktuelle foretaket ved beregningen av LGD_B se bort fra sikkerhetsstillelser som holdes av de øvrige medlemmene av Naturskadepoolen. Beregningene gitt ved (1) blir dermed noe forenklet:

$$LGD_B = \max\{(1-RR_C) \times ([P_U/(1-P_C)] \times BE_C + \Delta RM_C); 0\}. \quad (2)$$

Det kan gis følgende utfyllende kommentarer til metoden for beregning av LGD_B gitt ved (2):

- Hvert medlem av Naturskadepoolen må ha oversikt over de enkelte medlemsforetaks andeler i poolordningen (dvs. alle P_C -er). Gitt at denne informasjonen er gjort tilgjengelig, kan det enkelte foretak selv beregne størrelsene $P_U/(1-P_C)$ for alle motparter (dvs. for alle $C \neq U$).
- Det legges til grunn at

$$BE_C = P_C \times BE, \quad (3)$$

der BE er beste estimat på forpliktelsene for hele poolordningen hensyntatt andelen av forpliktelsene som er gjenforsikret hos eksterne motparter. I utgangspunktet legges det til grunn at størrelsen BE er kjent for alle medlemmene av Naturskadepoolen.

Etter Finanstilsynets vurdering bør størrelsen BE kunne fastsettes av Naturskadepoolen for ett år av gangen og benyttes av alle medlemmene av poolordningen. Det legges imidlertid til grunn at Naturskadepoolen tar høyde for vurderingene som det er redegjort for i kapittel 3.

Ved å anvende sammenhengen gitt ved (3), kan LGD_B beregnes på følgende måte:

$$LGD_B = \max\{(1-RR_C) \times ([P_U \times P_C/(1-P_C)] \times BE + \Delta RM_C); 0\}. \quad (4)$$

- Siden

$$BE = BE_C/P_C = BE_U/P_U,$$

følger det at en "forenklet" beregning av BE_C er gitt ved

$$BE_C = (P_C/P_U) \times BE_U, \quad (5)$$

jf. artikkel 109 bokstav a i vedlegget til Finanstilsynets forskrift. Ved å anvende sammenhengen gitt ved (5), kan LGD_B beregnes som følger:

$$LGD_B = \max\{(1-RR_C) \times ([P_C/(1-P_C)] \times BE_U + \Delta RM_C); 0\}. \quad (6)$$

Etter Finanstilsynets vurdering vil det i praksis ikke utgjøre noen forskjell om beregningene av LGD_B baseres på (4) eller (6). Det legges til grunn at opplysninger om både BE og BE_U vil være tilgjengelige for det enkelte medlem av Naturskadepoolen.

³ Alternativt kan det vises til reduksjonen av den risikoreduserende effekten av poolordningen hvis det øvrige medlemmet blir insolvent.

- Den største utfordringen (i form av omfanget av beregninger) vil være fastsettelsen av størrelsene representert ved ΔRM_C , jf. artikkel 196 i vedlegget til Finanstilsynets forskrift. Det følger av denne artikkelen at beregningen av differansen mellom det hypotetiske kapitalkravet for forsikringsrisiko (gitt at det øvrige medlemmet av poolordningen blir insolvent) og det faktiske kapitalkravet for forsikringsrisiko, må foretas for hvert av de øvrige medlemmer i poolordningen. Antall beregninger som må gjennomføres, kan således bli svært høyt.
For pooleksponeringer av type B er det i utgangspunktet ikke åpnet for forenklinger når det gjelder beregningen av ΔRM_C , jf. forenklingen som kan anvendes for pooleksponeringer av type C. Etter Finanstilsynets vurdering kan imidlertid enkelte forenklinger tillates – gitt at disse kan forsvares med henvisning til proporsjonalitetsprinsippet og det for øvrig kan legges til grunn at beregningen av bidraget til SCR vil være til den sikre side. Det vises til kommentarene i avsnitt 1.2.
- Det legges til grunn at parameteren RR_C ("recovery rate") kan settes til 0,5 (50 prosent) for alle de øvrige medlemmer i Naturskadepoolen, jf. status i norske skadeforsikringsforetak hva angår omfanget av sikkerhetsstillelser.

Informasjonen om størrelsene som skal benyttes i beregningene av LGD_B , må oppdateres minst årlig, jf. bestemmelsene i Solvens II-direktivet om hyppigheten av SCR-beregningene. Når det gjelder metoden for fastsettelse av størrelsen BE vises det igjen til vurderingene i kapittel 3. Opplysninger om markedsandeler for medlemmene av Naturskadepoolen (P_U og P_C -ene) vil fremgå av oversiktene over medlemmene av Naturskadepoolen, jf. også vedlegg 1 der det gis oversikter over de 25 største medlemmene av poolen i årene 2015, 2016 og 2017.

Siden enkelte foretak kan bli pålagt å foreta SCR-beregninger i løpet av året, kan det være ønskelig med en hyppigere oppdatering av all eller deler av felles input til beregningen av LGD_B -ene. Slike hyppigere oppdateringer kan også være nyttige i vurderingen av hvor store år-til-år endringer som må påregnes hva angår felles input til beregningen av LGD_B -ene. Finanstilsynet vil komme tilbake til denne problemstillingen når man har fått noe erfaring med beregninger av tap-gitt-mislighold for pooleksponeringer av type B.

1.2. Antall beregninger av tap-gitt-mislighold

Pr. 1. juli 2017 har Norsk Naturskadepool 102 medlemmer.⁴ I alt 45 norske skadeforsikringsforetak er medlemmer av Naturskadepoolen, herunder de 15 gjensidige brannkassene.

Det høye antall medlemsforetak innebærer (pr. 31. desember 2017) at det enkelte medlem i utgangspunktet må foreta 202 beregninger knyttet til motpartsrisiko for pooleksponeringer av type B, dvs. først 101 beregninger av ΔRM_C som en del av grunnlaget for beregningene av LGD_B -ene og deretter 101 LGD_B -beregninger.

Som allerede nevnt over, er det beregningene av ΔRM_C -ene som vil være ressurskrevende. Når beregningen av disse størrelsene foreligger, vil beregningen av LGD_B -ene gitt ved (2) eller (4) (eventuelt (5)) generelt være enkle å gjennomføre.

⁴ Ifølge oversikt mottatt fra Finans Norge 31. januar 2018.

I praksis vil det maksimale antall beregninger være noe lavere, siden enkelte av medlemmene i Naturskadepoolen er "inaktive" og både ΔRM_C og $LGDB$ vil dermed bli satt til 0 for disse medlemmene.⁵ I tillegg kan enkelte medlemmer behandles under ett i disse beregningene.

Med bakgrunn i det ovenstående er det ønskelig å redusere antall beregninger som det enkelte medlem av Naturskadepoolen må foreta. I praksis kan dette oppnås ved å foreta fullstendige beregninger for kun de største medlemmene av Naturskadepoolen (målt ved beste estimat på medlemmenes andel av de samlede forpliktelser (BE_C)) og et begrenset antall beregninger for de resterende medlemmer. Dette krever at bl.a. følgende problemstillinger avklares:

- Hvilke (hvor mange) medlemmer i Naturskadepoolen skal uansett være gjenstand for fullstendige beregninger av ΔRM_C og $LGDB$?
I denne sammenheng vil det være hensiktsmessig å fastsette en "benchmark" i form av en andel av beste estimat på Naturskadepoolens samlede forpliktelser. Videre er det ønskelig å unngå hyppige utskiftninger av foretakene som inngår i denne gruppen.
- Hvordan skal gruppen av foretak som ikke er gjenstand for fullstendige beregninger ("restgruppen"), håndteres?

Det foreligger (minst) to alternativer:

- (1) "Restgruppen" inndeles etter foretakenes rating og det foretas en felles beregning av ΔRM_C og $LGDB$ for hver rating-gruppe.
- (2) Det foretas én felles beregning av ΔRM_C og $LGDB$ for alle foretak i "restgruppen" sett under ett.

Alternativ 1 innebærer i praksis at hver rating-gruppe betraktes som et "dummy-foretak" som det kun vil bli referert til i forbindelse med beregningene av motpartsrisiko relatert til Naturskadepoolen.

Alternativ 2 krever at det også beregnes en felles tapssannsynlighet (PD_B) for alle medlemmene i "restgruppen". Det er ikke opplagt hvordan denne beregningen skal gjennomføres. Problemstillingen ble for noen år siden vurdert av EIOPAs tidligere ekspertgruppe for kapitalkravberegninger (EIOPA SCR-subgroup) og noen alternative tilnærminger for å håndtere denne ble dokumentert. Ifølge ekspertgruppens konklusjon er det imidlertid betydelige svakheter ved alle tilnærminger og det foreligger følgelig ingen omforent anbefaling med hensyn til valg av metode.

Den forannevnte "restgruppen" av foretak vil kunne omfatte foretak som viser seg å være motparter til det aktuelle foretaket (poolmedlemmet) i andre sammenhenger – for eksempel i forbindelse med gjenforsikringsavtaler. Isolert sett tilsier dette at størrelsen $LGDB$ må beregnes også for disse foretakene, siden det i beregningen av (det partielle) kapitalkravet for motpartsrisiko skal beregnes kun et samlet tap-gitt-mislighold (en samlet LG_D) for hver identifisert motpart (hvert "single name"). Begge de alternative forenklingene som det vises til over, innebærer at man i praksis ser bort fra dette aspektet ved beregningene av partielle kapitalkrav for motpartsrisiko.

Videre vil den forannevnte "restgruppen" av foretak omfatte de norske skadeforsikringsforetakene med (relativt) små markedsandeler innenfor brannforsikring. Disse foretakene vil

⁵ Pr. 1. juli 2017 står 6 medlemmer oppført med markedsandel tilnærmet lik 0, mens 17 medlemmer har en markedsandel på 0,01 promille eller lavere. Videre har 37 medlemmer en markedsandel på 0,1 promille eller lavere.

derfor måtte foreta enkelte tilpasninger ved beregningen av $LGDB$ for "restgruppen" (eventuelt rating-gruppen) som det aktuelle foretak er tilordnet. I denne beregningen kan ikke det aktuelle foretak inngå som medlem av "restgruppen" (eventuelt rating-gruppen), noe som bl.a. innebærer at parameteren P_C må justeres for denne "restgruppen" (eventuelt rating-gruppen), jf. beregningsformlene gitt ved (2), (4) og (6) foran.

En oversikt over de 25 største medlemmene av Naturskadepoolen i 2015, 2016 og 2017 er gitt i vedlegg 1. Av oversikten for 2017 fremgår bl.a. følgende:

- De 4 største skadeforsikringsforetakene innen brannforsikring har en samlet markedsandel på 63,7 prosent.
- I alt 10 skadeforsikringsforetak har en markedsandel som er større enn 2 prosent. Det er 7 norske foretak og 3 filialer av EØS-foretak i denne gruppen. Den samlede markedsandelen for disse foretakene utgjør 82,8 prosent.
- I alt 14 skadeforsikringsforetak (10 norske foretak og 4 filialer av EØS-foretak) har en markedsandel som er større enn 1 prosent, og den samlede markedsandelen for disse foretakene er 88,0 prosent.

Hvis det f.eks. kan legges til grunn at individuelle beregninger av ΔRM_C skal begrenses til medlemmer av Naturskadepoolen med en markedsandel som overstiger ca. 2 prosent, vil man sitte igjen med en "restgruppe" eller to eller flere ratinggrupper med i alt 92 medlemmer og en samlet markedsandel på 17,2 prosent.

Av de forannevnte 92 medlemmene i Naturskadepoolen er det 38 norske foretak, herunder 15 gjensidige brannkasser. Et klart flertall av de norske foretakene har (antakelig) ingen rating, noe som bidrar til å begrense nytten av en eventuell videre inndeling av "restgruppen" i ulike ratinggrupper. Et alternativ til en slik inndeling av "restgruppen" kan derfor være å utvide gruppen av selskaper som omfattes av individuelle beregninger av ΔRM_C , f.eks. slik at den omfatter alle foretak med en markedsandel større enn ca. 1 prosent. På den annen side vil en slik utvidelse øke den samlede markedsandelen for selskapene som omfattes av individuelle beregninger av ΔRM_C , med kun 5,2 prosentpoeng.

I denne sammenheng bør det også påpekes at forenklinger av den type som er beskrevet ovenfor, der motparter i poolordningen grupperes med sikte på å foreta en felles beregning av ΔRM_C og dermed $LGDB$ (og eventuelt også PD_B), generelt innebærer at kapitalkravet for motpartsrisiko blir noe høyere enn det vil bli dersom foretaket må foreta individuelle beregninger for alle motparter i poolordningen.

1.3. Oppsummering og retningslinjer for beregningene

Med bakgrunn i de ovenstående vurderinger og oversiktene gitt i vedlegg 1 skal beregningen av pooleksponering av type B inntil videre baseres på følgende retningslinjer:

- (1) Alle foretak som har en markedsandel i Naturskadepoolen som overstiger 2 prosent, omfattes uansett av kravet til individuelle beregninger av ΔRM_C og $LGDB$.
- (2) Foretakene som omfattes av kravet til individuelle beregninger av ΔRM_C og $LGDB$, skal ha en samlet markedsandel i Naturskadepoolen på minst 80 prosent.

- (3) Med mindre det foreligger forhold som tilsier noe annet, kan gruppen av foretak som ikke omfattes av kravet om individuelle beregninger håndteres som et "dummyforetak" uten rating.

Det legges til grunn at disse retningslinjene (kriteriene) vil bidra til å holde sammensetningen av gruppen av foretak som omfattes av individuelle beregninger av ΔRM_C og $LGDB$, relativt stabil over tid.

Uavhengig av kriteriene som er nevnt over, kan et foretak som er medlem av Naturskadepoolen foreta individuelle beregninger av ΔRM_C og $LGDB$ også for andre medlemmer av poolen enn dem som omfattes av kravet om (obligatoriske) individuelle beregninger.

Videre vil et foretak som er medlem av Naturskadepoolen ha adgang til å benytte en mer detaljert inndeling av foretakene som ikke omfattes av de obligatoriske individuelle beregninger, enn den Finanstilsynet legger opp til. Det forutsettes imidlertid at inndelingen baseres på disse foretakenes rating. Gruppene av resterende medlemmer av Naturskadepoolen skal uansett håndteres som "dummyforetak" som det ikke skal refereres til i forbindelse med andre deler av SCR-beregningene.

Finanstilsynet vil hvert år (re)vurdere hensiktsmessigheten av retningslinjene for utvelgelse av foretak som omfattes av kravet om individuelle beregninger, samt håndteringen av gruppen av de øvrige medlemmer av Naturskadepoolen. Tilsynet vil i denne vurderingen ta utgangspunkt i bl.a. all relevant informasjon som fremskaffes i regi av Naturskadepoolen.

2. Pooleksponering av type C

2.1. Metoden for beregning av tap-gitt-mislighold

Pooleksponering av type C gjelder som nevnt innledningsvis motpartsrisiko vis-à-vis Naturskadepoolens eksterne gjenforsikrere (reassurandører). Av artikkel 195 i vedlegget til Finanstilsynets forskrift fremgår det at det aktuelle foretaket skal beregne tap-gitt-mislighold for eksponering av type C ($LGDC$) på følgende måte for hver ekstern gjenforsikrer (reassurandør) for poolordningen:

$$LGDC = \max\{(1-RR_{CE}) \times (P_U \times BE_{CE} + \Delta RM_{CE}) - F \times Coll; 0\}, \quad (7)$$

der

P_U er det aktuelle foretakets (medlemmets) andel i poolordningen,

RR_{CE} er en parameter som reflekterer hvor stor andel av den eksterne gjenforsikrerens eiendeler som er gjenstand for (ulike former for) sikkerhetsstillelser,⁶

BE_{CE} er beste estimat på forpliktelsene som er avgitt til den eksterne gjenforsikreren for poolordningen sett under ett,

⁶ $RR_{CE} = 0,1$ hvis 60 prosent eller mer av den eksterne gjenforsikrerens eiendeler er gjenstand for sikkerhetsstillelser. Ellers settes RR_{CE} til 0,5.

ΔRM_{CE} er den eksterne gjenforsikrerens bidrag til den risikoreduserende effekten av poolordningen på det aktuelle foretakets forsikringsrisiko,⁷

$Coll$ er den risikojusterte verdien av sikkerhetsstillelser som holdes av den eksterne gjenforsikrereren,

F er en parameter som tar høyde for den økonomiske effekten av sikkerhetsstillelser som holdes av den eksterne gjenforsikrereren.

Hvis foretaket ved beregningen av LGD_C kan se bort fra sikkerhetsstillelser som holdes av den eksterne gjenforsikrereren, kan beregningene gitt ved (7) forenkles noe:

$$LGD_C = \max\{(1-RR_{CE}) \times (P_U \times BE_{CE} + \Delta RM_{CE}); 0\}. \quad (8)$$

Det kan gis følgende utfyllende kommentarer til uttrykket (formelen) for LGD_C gitt ved (8):

- I disse beregningene trenger det enkelte medlem av Naturskadepoolen oversikt over kun egen andel i poolordningen (P_U).
- Hvert medlem av Naturskadepoolen må i tillegg ha oversikt over beste estimat på den delen av bruttoforpliktelsene som er avgitt til hver av poolens eksterne gjenforsikrere (dvs. alle BE_{CE} -er). Etter Finanstilsynets vurdering bør Naturskadepoolen kunne utarbeide slike oversikter og gjøre disse tilgjengelig for alle medlemmene i poolordningen. Det legges til grunn at størrelsene BE_{CE} estimeres på nytt ved hvert årsskifte basert på bl.a. utformingen av Naturskadepoolens gjenforsikringsprogram for de årganger som ikke er ferdig oppgjort. Videre legges det til grunn at Naturskadepoolen tar høyde for de vurderinger og kriterier som det blir redegjort for i vedlegg 2.
- Det fremgår av artikkel 109 bokstav b i vedlegget til Finanstilsynets forskrift at beste estimat på den delen av Naturskadepoolens bruttoforpliktelser som er avgitt til hver av poolens eksterne gjenforsikrere, kan beregnes som følger:⁸

$$BE_{CE} = BE_{CE,U} / P_U, \quad (9)$$

der $BE_{CE,U}$ representerer beste estimat på den delen av bruttoforpliktelsene avgitt til den aktuelle eksterne gjenforsikrer (CE) som gjelder foretakets (Us) andel av bruttoforpliktelsene avgitt til Naturskadepoolen (og hensyntatt utlikningsmekanismen i poolen).

Ved å anvende sammenhengen gitt ved (9), kan LGD_C beregnes på følgende måte:

$$LGD_C = \max\{(1-RR_{CE}) \times (BE_{CE,U} + \Delta RM_{CE}); 0\}. \quad (10)$$

I denne sammenheng kan det diskuteres om (9) i praksis representerer en forenkling eller kun er en definisjonssammenheng. Hvis det legges til grunn at Naturskadepoolen fremskaffer opplysningene som det enkelte foretak skal benytte i beregningen av LGD_C , vil det i praksis være et spørsmål om hvilket sett av opplysninger det er mest hensiktsmessig å distribuere til foretakene – BE_{CE} -ene eller $BE_{CE,U}$ -ene. Opplysninger om egen andel i Naturskadepoolen (P_U) vil foretaket uansett ha tilgjengelig.

⁷ Alternativt kan det vises til reduksjonen av den risikoreduserende effekten av poolordningen hvis den eksterne gjenforsikrereren blir insolvent.

⁸ Notasjonen i (9) avviker noe fra den som er benyttet i artikkel 109 bokstav b i vedlegget til Finanstilsynets forskrift. Avviket gjelder størrelsen $BE_{CE,U}$ der de anvendte fotskrifter er justert for å markere at størrelsen gjelder foretakets (Us) andel av beste estimat på den delen av Naturskadepoolens samlede forpliktelser som er avgitt til den aktuelle gjenforsikrer (CE).

- Utfordringen (i form av omfanget av beregninger) knyttet til fastsettelsen av størrelsen ΔRM_{CE} , jf. artikkel 196 i vedlegget til Finanstilsynets forskrift, er mindre for pooleksponeringer av type C enn for pooleksponeringer av type B.

I utgangspunktet krever artikkel 196 at beregningen av differansen mellom det hypotetiske kapitalkravet for forsikringsrisiko – gitt at en av de eksterne gjenforsikrere for Naturskadepoolen blir insolvent – og det faktiske kapitalkravet for forsikringsrisiko må foretas for hver av de eksterne gjenforsikrere. Antall beregninger som må gjennomføres, blir følgelig høyt dersom Naturskadepoolen har mange eksterne gjenforsikrere. Omfanget av beregninger kan imidlertid reduseres betraktelig ved å anvende forenklingen gitt ved artikkel 109 bokstav c. Det følger av denne at foretaket i første omgang kan beregne et samlet bidrag fra all ekstern gjenforsikring til den risikoreduserende effekten av poolordningen på det aktuelle foretakets forsikringsrisiko (ΔRM_{All_CE}) ved å anvende artikkel 196. Deretter fordeles det samlede bidraget på de enkelte eksterne gjenforsikrere ved å anvende beste estimat på de avgitte forpliktelser som vekter. Bidraget til den risikoreduserende effekten fra den aktuelle eksterne gjenforsikrer (CE) er dermed gitt ved⁹

$$\Delta RM_{CE} = (BE_{CE} / \sum_{CE} BE_{CE}) \times \Delta RM_{All_CE}, \quad (11)$$

der BE_{CE} representerer beste estimat på forpliktelsene som er avgitt til den aktuelle eksterne gjenforsikrer (CE).

- Det legges til grunn at parameteren RR_{CE} ("recovery rate") kan settes til 0,5 for alle eksterne gjenforsikrere til Naturskadepoolen, siden det ses bort fra sikkerhetsstillelser som holdes av disse.

Kommentarene i avsnitt 1.1 om behovet for oppdatering av informasjonen som skal benyttes i forbindelse med LGD-beregningene for pooleksponeringer av type B (LGD_B) gjelder tilsvarende for informasjonen som skal benyttes i LGD-beregningene for pooleksponeringer av type C (LGD_C).

Det følger av definisjonen av pooleksponering av type C at de eksterne gjenforsikrere til Naturskadepoolen ikke er medlemmer av poolordningen. Tilsvarende gjelder for andre poolordninger. Av oversikten i vedlegg 2 fremgår det imidlertid at (minst) tre av medlemmene av Naturskadepoolen også er gjenforsikrere for poolordningen (og med samlede andeler i underkant av 60 prosent av kapasiteten til gjenforsikringsprogrammet).

Det forutsettes at de aktuelle foretak avklarer hvordan dette forholdet skal håndteres i forbindelse med både beregningen av motpartsrisikoen relatert til Naturskadepoolen og beregningen av samlet motpartsrisiko.

⁹ Notasjonen i (11) avviker noe fra den som er benyttet i artikkel 109 bokstav c i vedlegget til Finanstilsynets forskrift. Avviket gjelder størrelsen ΔRM_{All_CE} der den anvendte fotskriften er justert for å markere at beregningen gjelder samlet bidrag fra all ekstern gjenforsikring til den risikoreduserende effekten av poolordningen på forsikringsrisikoen til foretaket.

2.2. Naturskadepoolens gjenforsikringsprogram

I perioden 2016 til 2018 har strukturen på Naturskadepoolens gjenforsikringsprogram vært tilnærmet den samme, dvs. med en relativt høy egenregning pr. hendelse kombinert med to lag ("layers") som til sammen har gitt en kapasitet på 12,5 mrd. kroner i 2016 og 2017 og 16 mrd. kroner i 2018.

Gjenforsikringsprogrammet for 2016 og 2017 var oppbygd på følgende måte:

- En egenregning pr. hendelse som utgjorde MNOK 1 500.
- Lag nr. 1 som dekket erstatningsbeløpsintervallet fra MNOK 1 500 til MNOK 4 000 pr. hendelse (MNOK 2 500 xs. MNOK 1 500).
- Lag nr. 2 som dekket erstatningsbeløpsintervallet fra MNOK 4 000 til MNOK 12 500 pr. hendelse (MNOK 8 500 xs. MNOK 4 000).

I alt 50 foretak deltok i gjenforsikringsprogrammet for 2016, hvorav 37 foretak hadde andeler i begge lag. I gjenforsikringsprogrammet for 2017 deltok i alt 47 foretak. Av disse hadde 36 andeler i begge lag.

I gjenforsikringsprogrammet for 2018 er det foretatt et par endringer som innebærer at den samlede kapasiteten pr. hendelse blir betydelig utvidet:

- Egenregning pr. hendelse utgjør fortsatt MNOK 1 500.
- Lag nr. 1 dekker erstatningsbeløpsintervallet fra MNOK 1 500 til MNOK 3 500 pr. hendelse (MNOK 2 000 xs. MNOK 1 500).
- Lag nr. 2 dekker erstatningsbeløpsintervallet fra MNOK 3 500 til MNOK 16 000 pr. hendelse (MNOK 12 500 xs. MNOK 3 500).

I gjenforsikringsprogrammet for 2018 deltar i alt 55 foretak, hvorav 41 foretak har andeler i begge lag.

Alle foretak som deltar i Naturskadepoolens gjenforsikringsprogram har god rating. I programmene for 2016 og 2017 var fordelingen på ratingkategorier ifølge klassifiseringsstandardene til ratingbyrået Standard & Poor's (samt noen tilleggsopplysninger fra ratingbyråene A. M. Best Company og Moody's) som følger:

Programmet for 2016:

- 7 foretak med AA-rating (Standard & Poor's),
- 40 foretak med A-rating (Standard & Poor's),
- 3 foretak uten rating fra Standard & Poor's, men med A-rating fra A.M. Best Company.

Programmet for 2017:

- 6 foretak med AA-rating (Standard & Poor's),
- 37 foretak med A-rating (Standard & Poor's),
- 4 foretak uten rating fra Standard & Poor's, men med A-rating fra A.M. Best Company (3 foretak) eller Moody's (et foretak).

I gjenforsikringsprogrammet for 2018 er nivået på ratingen til de deltagende foretakene tilnærmet uendret fra de foregående år:

- 6 foretak har AA-rating fra Standard & Poor's,
- 40 foretak har A-rating fra Standard & Poor's,
- 9 foretak er uten rating fra Standard & Poor's, men har A-rating fra enten A.M. Best Company (8 foretak) eller Moody's (et foretak).

Vedlegg 2 inneholder oversikter over foretakene som har (hadde) andeler større enn 1 prosent av de enkelte lag i gjenforsikringsprogrammene for hhv. 2016, 2017 og 2018.

I forbindelse med beregningen av tap-gitt-mislighold relatert til de enkelte eksterne gjenforsikrere (LGD_C -ene) må gjenforsikrernes andel av det samlede gjenforsikringsprogrammet (dvs. for alle lagene sett under ett) fastsettes. En anbefalt metode for hvordan de ulike lagene kan vektas er beskrevet i vedlegg 2. Det bemerkes at for de fire største gjenforsikrere målt med andeler i det samlede gjenforsikringsprogrammet (Gjensidige, If, Tryg og Munich Re) er dette uproblematisk siden disse foretakene har samme andel i hvert lag.

2.3. Antall beregninger av tap-gitt-mislighold

Som allerede nevnt er det åpnet for betydelige forenklinger av LGD-beregningene for pool-eksponeringer av type C. Forenklingene innebærer at det kun er nødvendig med én beregning av bidraget til (tapet av) den risikoreduserende effekten av Naturskadepoolens (eksterne) gjenforsikringsprogram (dvs. beregningen av ΔRM_{All_CE} for alle eksterne gjenforsikrere sett under ett).

Det kan i denne sammenheng vises til at det i praksis er beregningen av ΔRM_{All_CE} -ene som er ressurskrevende, jf. artikkel 196 i vedlegget til Finanstilsynets forskrift. Når beregningen av disse størrelsene foreligger, vil beregningen av LGD_C -ene gitt ved (7) eller (8) generelt være enkle å gjennomføre.

Et eventuelt behov for ytterligere forenklinger av LGD-beregningene relatert til Naturskadepoolens eksterne gjenforsikrere må i tilfelle begrunnes med at antall gjenforsikrere er høyt. Videre bør en beslutning om å åpne for en ytterligere reduksjon av antall LGD-beregninger relatert til pool-eksponeringer av type C baseres på samme type vurderinger som vist til i avsnitt 1.1 foran.

Hvis det anses ønskelig å gjennomføre ytterligere forenklinger av LGD-beregningene relatert til Naturskadepoolens eksterne gjenforsikrere – utover de forenklinger som gjelder beregningene av "delta risk mitigation" (ΔRM_{CE} -ene) – må følgende avklares (jf. de tilsvarende vurderinger for pooleksponeringer av type B):

- Hvor mange av Naturskadepoolens eksterne gjenforsikrere skal uansett være gjenstand for fullstendige beregninger av LGD_C ?
Det bør fastsettes en "benchmark" i form av enten en andel av beste estimat på gjenforsikrernes samlede forpliktelser eller den enkelte gjenforsikrers andel (eventuelt en kombinasjon av begge).
- Hvordan skal gruppen av gjenforsikrere som ikke er gjenstand for fullstendige LGD-beregninger ("restgruppen"), håndteres?
Med bakgrunn i opplysningene om gjenforsikrernes rating som det er vist til over, synes det tilstrekkelig å inndele "restgruppen" i to rating-grupper som tilordnes hhv. en AA-rating og en A-rating. De to rating-gruppene vil i tilfelle bli betraktet som "dummy-

foretak" som det kun vil bli referert til i forbindelse med beregningene av motpartsrisiko relatert til Naturskadepoolen, jf. tilsvarende vurderinger hva angår pooleksponeringer av type B.

2.4 Oppsummering og retningslinjer for beregningene

Med bakgrunn i de ovenstående vurderinger og oversiktene gitt i vedlegg 2 skal beregningen av pooleksponering av type C inntil videre baseres på følgende retningslinjer:

- (1) Alle gjenforsikrere som har en andel i Naturskadepoolens gjenforsikringsprogram som overstiger 2 prosent, vil uansett være omfattet av kravet til individuelle beregninger av ΔRM_{CE} og $LGDC$.
- (2) Gjenforsikrere som omfattes av individuelle beregninger av ΔRM_{CE} og $LGDC$, skal ha en samlet andel i Naturskadepoolens gjenforsikringsprogram på minst 80 prosent.
- (3) Med mindre det foreligger forhold som tilsier noe annet, kan gruppen av gjenforsikrere som ikke omfattes av de individuelle beregningene håndteres som et "dummyforetak". Ratingen til "dummyforetaket" kan settes til A.

Det legges til grunn at disse retningslinjene (kriteriene) vil bidra til å holde antall gjenforsikrere som omfattes av kravet til individuelle beregninger av ΔRM_{CE} og $LGDC$, relativt stabilt over tid.

Imidlertid vil et selskap som er medlem av Naturskadepoolen, uansett ha adgang til å foreta individuelle beregninger av ΔRM_{CE} og $LGDC$ også for andre gjenforsikrere enn dem som omfattes av de obligatoriske individuelle beregninger.

Videre vil et foretak som er medlem av Naturskadepoolen ha adgang til å benytte en mer detaljert inndeling av gjenforsikrere som ikke omfattes av kravene til individuelle beregninger, enn den Finanstilsynet legger opp til. Det forutsettes imidlertid at inndelingen baseres på disse gjenforsikrerens rating. Naturskadepoolens krav til de eksterne gjenforsikrerens rating innebærer imidlertid at det kun vil være aktuelt å operere med to "dummyforetak" som tilordnes hhv. en AA-rating og en A-rating.

Finanstilsynet vil hvert år (re)vurdere hensiktsmessigheten av retningslinjene for utvelgelse av eksterne gjenforsikrere som omfattes av kravet om individuelle beregninger, samt metoden for håndtering av den resterende gruppen av eksterne gjenforsikrere. Tilsynet vil i denne vurderingen ta utgangspunkt i bl.a. all relevant informasjon som fremskaffes i regi av Naturskadepoolen.

3. Fastsettelse av beste estimat på de samlede forpliktelsene til Naturskadepoolen

I dette kapitlet blir det redegjort for en forenklet metode for beregning av beste estimat på Naturskadepoolens samlede forpliktelser (både brutto og for egen regning). Det blir også vist hvorledes disse beregningene kan benyttes av det enkelte medlem av Naturskadepoolen.

Det forutsettes at det skal foretas separate beregninger av beste estimat for premieavsetningen og erstatningsavsetningen, dvs.

$$BE = BE_{PA} + BE_{EA} \quad (1)$$

der

BE er beste estimat på Naturskadepoolens samlede forpliktelseer hensyntatt andelen av forpliktelsene som er gjenforsikret hos poolens eksterne motparter,

BE_{PA} er beste estimat på forpliktelsene som skal dekkes av Naturskadepoolens premieavsetning hensyntatt andelen av forpliktelsene som er gjenforsikret hos poolens eksterne motparter, og

BE_{EA} er beste estimat på forpliktelsene som skal dekkes av Naturskadepoolens erstatningsavsetning hensyntatt andelen av forpliktelsene som er gjenforsikret hos poolens eksterne motparter.

3.1. Beste estimat på erstatningsavsetningen

Ved beregningen av beste estimat på erstatningsavsetningen kan det tas utgangspunkt i opplysningene som fremgår av Naturskadepoolens månedsavregninger og poolens anbefalinger vedrørende IBNR-avsetninger mv. på det aktuelle rapporteringstidspunktet.

Anta at beregningen skal gjennomføres ved utløpet av år J og skal dekke de siste I skadeårganger. Beste estimat på Naturskadepoolens erstatningsavsetning kan da dekomponeres på følgende måte:

$$BE_{EA} = \sum_{1 \leq i \leq I} BE_{EA, J-I+i} \quad (2)$$

der

$$BE_{EA, J-I+i}, \quad i = 1, \dots, I,$$

er beste estimat på bidraget til erstatningsavsetningen fra hver av de siste I skadeårganger.

Beste estimat på erstatningsavsetningen til det aktuelle foretaket (foretak U) er dermed gitt ved

$$BE_{EA, U} = \sum_{1 \leq i \leq I} \alpha_{U, J-I+i} \times BE_{EA, J-I+i} \quad (3)$$

der

$$\alpha_{U, J-I+i}, \quad i = 1, \dots, I,$$

er foretakets (U s) andeler i Naturskadepoolen for hvert av de siste I år.

Det antas at man står ved utgangen av 2017 og beregningen av beste estimat på erstatningsavsetningen skal omfatte de siste 11 skadeårganger, dvs.

$$BE_{EA} = \sum_{1 \leq i \leq 11} BE_{EA, 2006+i} \quad (4)$$

og

$$BE_{EA, U} = \sum_{1 \leq i \leq 11} \alpha_{U, 2006+i} \times BE_{EA, 2006+i} \quad (5)$$

I tabell 3.1 gis en oversikt over betalte bruttoerstatninger, brutto erstatningsavsetninger og brutto erstatningskostnader for medlemmene av Naturskadepoolen sett under ett. Oversikten som er basert på Naturskadepoolens månedsavregning og IBNR-anbefalinger mv. pr. utløpet av desember 2017, omfatter alle åpne skadeårganger, dvs. årgangene 2007–2017.

Tabell 3.1. *Bruttoerstatninger for skadeårgangene 2007–2017. Anslag pr. 31. desember 2017. Beløp i MNOK.*

Skadeårgang	Bruttoerstatninger		
	Betalt	Avsatt	Kostnad
2007	287,6	1,1	288,7
2008	396,6	3,7	400,4
2009	120,8	9,7	130,5
2010	193,1	5,0	198,2
2011	2 503,6	28,1	2 531,7
2012	679,4	18,0	697,4
2013	1 050,0	66,3	1 116,3
2014	613,7	68,6	682,3
2015	1 608,2	175,8	1 784,1
2016	413,6	99,1	512,7
2017	236,5	638,0	874,5
Sum	8 103,2	1 113,5	9 216,7

For skadeårgangene 2015, 2016 og 2017 kommer bidraget til samlet brutto erstatningsavsetning fra både brutto RBNS-avsetning og brutto IBNR-avsetning:

- For skadeårgang 2015 er RBNS-avsetningen og IBNR-avsetningen beregnet å utgjøre hhv. MNOK 175,4 og MNOK 0,4.
- For skadeårgang 2016 er RBNS-avsetningen og IBNR-avsetningen beregnet å utgjøre hhv. MNOK 72,8 og MNOK 26,3.
- For skadeårgang 2017 er RBNS-avsetningen og IBNR-avsetningen beregnet å utgjøre hhv. MNOK 402,2 og MNOK 235,8.

For skadeårgang 2014 og tidligere skadeårganger består bidragene til brutto erstatningsavsetning kun av brutto RBNS-avsetning.

Av forannevnte månedsavregning mv. fremgår det videre at for alle skadeårgangene fra og med 2007 til og med 2017 er det ingen forskjell mellom bidragene til hhv. brutto erstatningsavsetning og erstatningsavsetning for egen regning. Andelen av samlet brutto erstatningsavsetning som skal dekkes av Naturskadepoolens eksterne motparter (gjenforsikrere) sett under ett ved utløpet av 2017 (BE_{EA,All_CE}), kan dermed settes til 0:

$$BE_{EA,All_CE} = 0 \quad (6)$$

For øvrig skal det presiseres at erstatningsavsetningsbeløpene oppgitt i tabell 3.1 representerer ikke-diskonterte størrelser. Det må følgelig fastsettes et utbetalingsmønster for samlet ikke-diskontert (brutto og netto) erstatningsavsetning (MNOK 1 113,5) før disse kan diskonteres ved hjelp av den risikofrie rentekurven i NOK pr. 31. desember 2017. De diskonterte størrelser kan deretter anvendes av det aktuelle foretak (U) i beregningene gitt ved (3) (eventuelt (5))

foran. I tillegg må det avklares om beløpene skal (opp)justeres for å sikre at alle fremtidige kostnader relatert til avviklingen av erstatningsavsetningen er hensyntatt.

Det legges til grunn at utbetalingsmønsteret relatert til erstatningsavsetningen blir revurdert en gang pr. år, siden de betydelige år-til-år fluktuasjonene i nivået på samlede erstatningskostnader også vil kunne ha innvirkning på utbetalingsmønsteret (både samlet og for den enkelte skadeårgang).

3.2. Beste estimat på premieavsetningen

En forenklet metode for fastsettelse av beste estimat på premieavsetningen for Naturskade-poolens medlemmer sett under ett er gitt ved følgende beregning:

$$BE_{PA} = IAE \times SK_{Net} \quad (7.1)$$

der

IAE er et mål på ikke avløpt eksponering (på det aktuelle rapporteringstidspunktet) og

SK_{Net} er en simulert forventet skadekvote for egen regning (hensyntatt det valgte målet for ikke avløpt eksponering).

Tilsvarende kan beste estimat på samlet brutto premieavsetning for Naturskade-poolens medlemmer (BE_{BPA}) fastsettes på følgende måte:

$$BE_{BPA} = IAE \times SK_{Gross} \quad (7.2)$$

der

SK_{Gross} er en simulert forventet brutto skadekvote (hensyntatt det valgte målet for ikke avløpt eksponering).

Andelen av samlet beste estimat på brutto premieavsetning som skal dekkes av Naturskade-poolens eksterne motparter (gjenforsikrere) sett under ett (BE_{PA,All_CE}) er dermed gitt ved

$$BE_{PA,All_CE} = BE_{BPA} - BE_{PA} \quad (7.3)$$

Skadekvotene som det vises til i forbindelse med (7.1) og (7.2), er definert som følger for en gitt skadeårgang:

$$SK_{Net} = EK_{Net}/OBP^* \quad (8.1)$$

og

$$SK_{Gross} = EK_{Gross}/OBP^* \quad (8.2)$$

der

EK_{Net} er de simulerte erstatningskostnader for egen regning (for skadeårgangen),

EK_{Gross} er de simulerte brutto erstatningskostnader (for skadeårgangen) og

OBP^* er beregnet opptjent bruttopremie (for skadeårgangen).

Den beregnede opptjente bruttopremien vil kunne avvike fra faktisk opptjent bruttopremie (for Naturskadepoolens medlemmer sett under ett), siden det tas utgangspunkt i de samlede forsikringssummer (for den gitte skadeårgangen) og den gjeldende premieraten, dvs.

$$OBP^* = \beta \times FS \quad (9)$$

der

β er den gjeldende premieraten og

FS er de samlede forsikringssummer for den gitte skadeårgangen.

Videre skal det bemerkes at definisjonen av skadekvote for egen regning gitt ved (8.1) avviker fra den "vanlige" definisjonen av skadeprosent for egen regning siden nevneren i (8.1) er en bruttostørrelse. Dette valget henger igjen sammen med at ikke-avløpt eksponering (IAE) vil bli fastsatt som en bruttostørrelse.

Det legges til grunn at ikke-avløpt eksponering (IAE) ikke kan settes lik summen av uopptjent brutto naturskadepremie for alle medlemmene av Naturskadepoolen, jf. merknadene nedenfor. På tilsvarende måte som ved definisjonen av skadekvotene skal det isteden benyttes en beregnet uopptjent bruttopremie basert på de samlede forsikringssummer for siste år og den gjeldende premieraten. I tillegg må det tas høyde for forskjellen mellom privatbetonte og næringslivsbetonte brannforsikringer når det gjelder forfallsstrukturen.

En rimelig antakelse når det gjelder forfallsstrukturen synes å være at de privatbetonte brannforsikringer forfaller uniformt gjennom året, mens de næringslivsbetonte brannforsikringer har en større konsentrasjon av forfall rundt årsskiftet. Med bakgrunn i dette foreslås det som en første tilnærming å benytte følgende forenklete metode for fastsettelse av IAE :

$$IAE = \beta \times (0,50 \times FS_P + 0,25 \times FS_N) \quad (10.1)$$

$$= 0,50 \times (OBP_P)^* + 0,25 \times (OBP_N)^* \quad (10.2)$$

der

FS_P er de samlede forsikringssummer for privatbetonte forsikringer for siste skadeårgang,

FS_N er de samlede forsikringssummer for næringslivsbetonte forsikringer for siste skadeårgang,

$(OBP_P)^*$ er beregnet opptjent bruttopremie for siste skadeårgang for de privatbetonte brannforsikringer sett under ett og

$(OBP_N)^*$ er beregnet opptjent bruttopremie for siste skadeårgang for de næringslivsbetonte brannforsikringer sett under ett.

Anta – på tilsvarende måte som ved beregningen av beste estimat på erstatningsavsetningen – at beste estimat på premieavsetningen skal fastsettes ved utgangen av år J . Beste estimat på premieavsetningen for det aktuelle selskapet (selskap U) er da gitt ved

$$BE_{PA,U} = \alpha_{U,J+1} \times BE_{PA} \quad (11)$$

der $\alpha_{U,J+1}$ er selskapets (forventede) andel i Naturskadepoolen i det kommende året ($J+1$).

For det enkelte selskap kan det vurderes om andelen i Naturskadepoolen for det kommende året ($J+1$) kan settes lik andelen for inneværende år (J), dvs.

$$\alpha_{U,J+1} = \alpha_{U,J} \quad (12)$$

Det vises til kommentarene til dette forholdet i kapittel 1 i Finanstilsynets notat "Beregning av solvenskapitalkrav for naturkatastroferisiko".

Når det gjelder skadekvotene (SK_{Net} og SK_{Gross}) kan disse fastsettes for eksempel ved å anvende simuleringmodellen som er utarbeidet for Naturskadepoolen. De simulerte verdier av skadekvotene bør i tilfelle sammenholdes med ("backtestes" mot) Naturskadepoolens erfaringer, dvs. de faktiske skadekvoter for alle tidligere skadeårganger.

Det presiseres at beregningene av opptjente bruttopremier for alle tidligere skadeårganger skal baseres på den gjeldende premieraten (for å unngå at fluktusjoner i premieratene over tid påvirker utfallet av "backtesting").

Videre skal det påpekes at de simulerte erstatningskostnadene som benyttes i (8.1) og (8.2) skal representere diskonterte størrelser. Hvis dette forholdet ikke er hensyntatt i simuleringene, skal det strengt tatt fastsettes et utbetalingsmønster for skadene som skal dekkes av premieavsetningen (CBNI-skadene), og deretter benytte den risikofrie rentekurven i NOK på de (konstruerte) kontantstrømmer som fremkommer ved å anvende utbetalingsmønsteret. I denne sammenheng må det også avklares om alle fremtidige kostnader kan sies å være hensyntatt i simuleringen av erstatningskostnadene.

I tillegg til de ovennevnte problemstillinger bør det avklares hvordan bestemmelsene om kontraktens grense skal håndteres i forbindelse med beregningen av beste estimat på premieavsetningen.

Siden beregningen av beste estimat på premieavsetningen som det er redegjort for foran, er basert på flere betydelige forenklinger, kan en foreløpig tilnærming være å simulere erstatningskostnader verdivurdert i samsvar med prisnivået på det aktuelle beregningstidspunktet og foreløpig se bort fra kompliserende elementer relatert til diskontering og kontraktens grense. Disse elementene kan eventuelt innarbeides på et senere tidspunkt når man har fått mer erfaring med denne type beregninger.

3.3. Avsluttende kommentarer

Det fremgår av gjennomgangen foran at de skisserte metoder for beregninger av beste estimat på erstatningsavsetningen og spesielt beste estimat på premieavsetningen representerer foreløpige tilnærminger. Det bør derfor tas sikte på å videreutvikle metodene etter hvert som man får erfaringer med bruken av disse.

Metodene for beregning av beste estimat på erstatningsavsetningen og premieavsetningen er forsøkt utformet slik at beregningene først gjennomføres for Naturskadepoolen sett under ett og deretter anvendes av det enkelte medlem av Naturskadepoolen ved å benytte medlemmets markedsandeler for de aktuelle skadeårganger. Dette er imidlertid ikke ment å være til hinder

for at det enkelte medlem av Naturskadepoolen kan foreta mer nøyaktige beregninger av beste estimat. Det antas at dette kan bli mest aktuelt for fastsettelsen av beste estimat på premieavsetningen, bl.a. fordi selskapets forfallstruktur kan avvike (vesentlig) fra den som ligger til grunn for beregningen av ikke avløpt eksponering gitt ved (10.1) og (10.2).

VEDLEGG 1

Markedsandeler i Norsk Naturskadepool i 2015, 2016 og 2017

Tabellene nedenfor gir oversikter over markedsandelene til de 25 medlemmene av Norsk Naturskadepool med størst markedsandeler i hhv. 2015, 2016 og 2017.

Av tabellene fremgår bl.a. følgende:

- Naturskadepoolen hadde 112 medlemmer pr. 1. juli 2015.
Den samlede markedsandelen til de fire største aktørene (innenfor brannforsikring) utgjorde 65,0 prosent.
Kun 10 foretak hadde en markedsandel på mer enn 2 prosent. Den samlede markedsandelen for disse foretakene utgjorde 83,2 prosent.
Videre var det 12 foretak med en markedsandel på minst 1 prosent. Den samlede markedsandelen for disse foretakene var 86,1 prosent.
I alt 22 foretak hadde en markedsandel på mer enn 0,5 prosent og den samlede markedsandelen for disse var 93,7 prosent.
- Naturskadepoolen hadde 101 medlemmer pr. 1. juli 2016.
Den samlede markedsandelen til de fire største aktørene (innenfor brannforsikring) utgjorde 63,8 prosent.
Kun 10 foretak hadde en markedsandel på mer enn 2 prosent. Den samlede markedsandelen for disse foretakene utgjorde 82,2 prosent.
Videre var det 13 foretak med en markedsandel på minst 1 prosent. Den samlede markedsandelen for disse foretakene var 86,5 prosent.
I alt 21 foretak hadde en markedsandel på mer enn 0,5 prosent og den samlede markedsandelen for disse var 92,8 prosent.
- Naturskadepoolen har 102 medlemmer pr. 1. juli 2017.
Den samlede markedsandelen til de fire største aktørene (innenfor brannforsikring) utgjør 63,7 prosent.
Kun 10 foretak har en markedsandel på mer enn 2 prosent. Den samlede markedsandelen for disse foretakene utgjør 82,8 prosent.
Videre er det 14 foretak med en markedsandel på minst 1 prosent. Den samlede markedsandelen for disse selskapene er 88,0 prosent.
I alt 21 foretak har en markedsandel på mer enn 0,5 prosent og den samlede markedsandelen for disse er 93,1 prosent.

Foretakene med markedsandel større enn 2 prosent er de samme i alle tre år.

Med utgangspunkt i oversiktene over markedsandeler i 2017 kan beregningene av tap-gittmislighold for pooleksponeringer av type B (LGD_B) f.eks. gjennomføres på følgende måte:

- Obligatoriske beregninger av LGD_B , herunder beregninger av ΔRM_C , gjennomføres for de 10 største medlemmene av Naturskadepoolen.
For et foretak som inngår i gruppen som omfattes av obligatoriske beregninger, vil (naturlig nok) antall beregninger reduseres med én.

- De øvrige medlemmene av Naturskadepoolen håndteres som et eller flere "dummyforetak" som det ikke vil bli referert til i andre sammenhenger. En eventuell inndeling av denne gruppen i to eller flere "dummyforetak" bør baseres på foretakenes rating. For et foretak som inngår i et av "dummyforetakene" må det foretas en justering av markedsandelen til det aktuelle "dummyforetaket".

Det vises for øvrig til de avsluttende vurderingene i avsnitt 1.3 når det gjelder adgangen til å foreta mer detaljerte beregninger.

Tabell VI.1. Markedsandeler i brannforsikring i 2015. Prosent.

		Markedsandeler	
		Pr. foretak	Akkumulert
1	Gjensidige Forsikring ASA	23,5565	23,5565
2	If Skadeforsikring NUF	21,0770	44,6335
3	Tryg Forsikring NUF	10,4954	55,1289
4	SpareBank 1 Skadeforsikring AS	9,8508	64,9797
5	KLP Skadeforsikring AS	4,4860	69,4657
6	Eika Forsikring AS	3,2780	72,7437
7	Protector Forsikring ASA	2,9615	75,7052
8	DNB Forsikring AS	2,7601	78,4653
9	Frende Skadeforsikring AS	2,4567	80,9220
10	Codan Forsikring NUF	2,2484	83,1704
11	Storebrand Forsikring AS	1,5082	84,6786
12	Jernbanepersonalets Forsikring Gjensidig	1,4016	86,0802
13	Vardia Insurance Group ASA	0,9868	87,0670
14	OBOS Forsikring AS	0,9644	88,0314
15	Nemi Forsikring AS	0,9415	88,9729
16	AIG Europe Ltd. (ex. Chartis)	0,8026	89,7755
17	KNIF Trygghet Forsikring AS	0,7926	90,5681
18	Zurich Insurance plc (Ireland)	0,7605	91,3286
19	W.R. Berkley Insurance Norway NUF	0,6303	91,9589
20	Oslo Forsikring AS	0,6192	92,5781
21	Landbruksforsikring AS	0,5900	93,1681
22	Industriforsikring AS	0,5025	93,6706
23	Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal	0,4709	94,1415
24	Indre Østfold og Andebu Gjensidige Brannkasse	0,4200	94,5615
25	Statoil Forsikring AS	0,3904	94,9519

Tabell VI.2. Markedsandeler i brannforsikring i 2016. Prosent.

		Markedsandeler	
		Pr. foretak	Akkumulert
1	Gjensidige Forsikring ASA	23,4781	23,4781
2	If Skadeforsikring NUF	20,1545	43,6326
3	Tryg Forsikring NUF	10,3290	53,9616
4	SpareBank 1 Skadeforsikring AS	9,8372	63,7989
5	KLP Skadeforsikring AS	4,6744	68,4733
6	Eika Forsikring AS	3,2052	71,6785
7	Protector Forsikring ASA	3,0345	74,7130
8	DNB Forsikring AS	2,6927	77,4057
9	Frende Skadeforsikring AS	2,5846	79,9903
10	Codan Forsikring NUF	2,2397	82,2300
11	Storebrand Forsikring AS	1,7042	83,9342
12	Jernbanepersonalets Forsikring Gjensidig	1,3951	85,3293
13	Nemi Forsikring AS	1,1902	86,5195
14	Insr Insurance Group ASA	0,9810	87,5005
15	OBOS Forsikring AS	0,9448	88,4453
16	AIG Europe Ltd. (ex. Chartis)	0,8148	89,2601
17	KNIF Trygghet Forsikring AS	0,8032	90,0633
18	W.R. Berkley Insurance Norway NUF	0,7507	90,8140
19	Oslo Forsikring AS	0,6854	91,4995
20	Zurich Insurance plc (Ireland)	0,6540	92,1535
21	Landbruksforsikring AS	0,6426	92,7961
22	Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal	0,4603	93,2564
23	Industriforsikring AS	0,4322	93,6886
24	Indre Østfold og Andebu Gjensidige Brannkasse	0,4087	94,0973
25	Statoil Forsikring AS	0,3624	94,4597

Tabell VI.3. Markedsandeler i brannforsikring i 2017. Prosent.

		Markedsandeler	
		Pr. foretak	Akkumulert
1	Gjensidige Forsikring ASA	24,3224	24,3224
2	If Skadeforsikring NUF	19,6201	43,9424
3	SpareBank 1 Skadeforsikring AS	10,1162	54,0587
4	Tryg Forsikring NUF	9,6419	63,7006
5	KLP Skadeforsikring AS	4,8762	68,5768
6	Protector Forsikring ASA	3,3571	71,9339
7	Eika Forsikring AS	3,1854	75,1193
8	Frende Skadeforsikring AS	2,7431	77,8625
9	DNB Forsikring AS	2,5871	80,4496
10	Codan Forsikring NUF	2,3764	82,8259
11	Storebrand Forsikring AS	1,4818	84,3077
12	Jernbanepersonalets Forsikring Gjensidig	1,3882	85,6959
13	Nemi Forsikring AS	1,2458	86,9418
14	W.R. Berkley Insurance Nordic NUF	1,0678	88,0096
15	OBOS Forsikring AS	0,9783	88,9878
16	Landbruksforsikring AS	0,8171	89,8050
17	KNIF Trygghet Forsikring AS	0,8052	90,6102
18	Oslo Forsikring AS	0,6907	91,3009
19	AIG Europe Ltd (ex. Chartis)	0,6248	91,9257
20	Zurich Insurance plc (Ireland)	0,5842	92,5099
21	Insr Insurance Group ASA	0,5770	93,0869
22	Amtrust Prop. Consort 9216 (v/ Tide)	0,4514	93,5383
23	Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal	0,4409	93,9792
24	Industriforsikring AS	0,4133	94,3925
25	Indre Østfold og Andebu Gjensidige Brannkasse	0,3868	94,7793

VEDLEGG 2

Andeler i gjenforsikringsprogrammet til Norsk Naturskadepool for 2016, 2017 og 2018***Gjenforsikringsprogrammet for 2016***

I alt 50 forsikringsforetak deltok i gjenforsikringsprogrammet til Norsk Naturskadepool for 2016. Tabellene V2.1 og V2.2 nedenfor omfatter alle foretak (gjenforsikrere) som hadde en andel på minst 1 prosent i det aktuelle laget ("layer").

Gjensidige Forsikring ASA, If P&C AB, Tryg Forsikring AS og Munich Re hadde samme andel i begge lag. Den samlede andelen for de fire foretakene utgjorde 67,7 prosent.

I lag nr. 1 hadde 10 foretak en andel som større enn 2 prosent, mens 14 foretak hadde en andel større enn 1 prosent. De samlede andeler for disse foretakene var hhv. 86,0 prosent og 90,5 prosent.

I lag nr. 2 var det 8 foretak med en andel større enn 2 prosent og 17 foretak med en andel større enn 1 prosent. De samlede andeler for disse foretakene var hhv. 81,2 prosent og 92,1 prosent.

Tabell V2.1. Andeler i lag ("layer") nr. 1 (MNOK 2 500 xs. MNOK 1 500). Prosent.

		Andeler	
		Pr. foretak	Akkumulert
1	Gjensidige Forsikring ASA (Norway)	26,0614	26,0614
2	If P&C AB (Sweden)	21,6850	47,7464
3	Tryg Forsikring AS (Denmark)	10,6728	58,4192
4	Munich Re (Germany)	9,2500	67,6692
5	Scor (Germany)	4,2500	71,9192
6	Liberty Syndicates (France)	3,9416	75,8608
7	Sirius (Sweden)	3,5000	79,3608
8	Lloyd's 2001/AML (London/UK)	2,2500	81,6108
9	Partner Re (Bermuda)	2,2500	83,8608
10	XL Re (France)	2,1000	85,9608
11	Hannover Re (Bermuda)	1,4000	87,3608
12	Mapfre (London/UK)	1,0500	88,4108
13	Endurance (Bermuda)	1,0427	89,4535
14	Amlin (Bermuda)	1,0000	90,4535

Tabell V2.2. *Andeler i lag ("layer") nr. 2 (MNOK 8 500 xs. MNOK 4 000). Prosent.*

		Andeler	
		Pr. foretak	Akkumulert
1	Gjensidige Forsikring ASA (Norway)	26,0614	26,0614
2	If P&C AB (Sweden)	21,6850	47,7464
3	Tryg Forsikring AS (Denmark)	10,6728	58,4192
4	Munich Re (Germany)	9,2500	67,6692
5	Scor (Germany)	5,0000	72,6692
6	Sirius (Sweden)	4,0000	76,6692
7	HCC (UK)	2,5000	79,1692
8	Hannover Re (Bermuda)	2,0000	81,1692
9	Toa Re (Japan)	1,6000	82,7692
10	Partner Re (Bermuda)	1,5000	84,2692
11	Trans Re (London/UK)	1,5000	85,7692
12	XL Re (France)	1,2500	87,0192
13	Mapfre (London/UK)	1,0500	88,0692
14	Chaucer U/W Dk (Synd CSL 1084)	1,0000	89,0692
15	Endurance (Bermuda)	1,0000	90,0692
16	Lloyd's 2001/AML (London/UK)	1,0000	91,0692
17	MS Frontier Re (Bermuda)	1,0000	92,0692

Gjenforsikringsprogrammet for 2017

I alt 47 forsikringsforetak deltar i gjenforsikringsprogrammet til Norsk Naturskadepool for 2017. Tabellene V2.3 og V2.4 nedenfor omfatter alle foretak (gjenforsikrere) som har en andel på minst 1 prosent i det aktuelle laget ("layer").

Gjensidige Forsikring ASA, If P&C AB, Tryg Forsikring AS og Munich Re har samme andel i begge lag. Den samlede andelen for de fire foretakene utgjør 67,5 prosent.

I lag nr. 1 har 10 foretak en andel som større enn 2 prosent, mens 14 foretak har en andel som overstiger 1 prosent. De samlede andeler for disse foretakene er hhv. 85,8 prosent og 90,6 prosent.

I lag nr. 2 er det 8 foretak med en andel større enn 2 prosent og 17 foretak med en andel som overstiger 1 prosent. De samlede andeler for disse foretakene er hhv. 81,5 prosent og 93,1 prosent.

Tabell V2.3. *Andeler i lag ("layer") nr. 1 (MNOK 2 500 xs. MNOK 1 500). Prosent.*

		Andeler	
		Pr. foretak	Akkumulert
1	Gjensidige Forsikring ASA (Norway)	26,1747	26,1747
2	If P&C AB (Sweden)	21,0770	47,2517
3	Tryg Forsikring AS (Denmark)	10,7978	58,0495
4	Munich Re (Germany)	9,5000	67,5495
5	Scor (Germany)	4,2500	71,7995
6	Liberty Syndicates (France)	3,9416	75,7411
7	Sirius (Sweden)	3,5000	79,2411
8	Lloyd's 2001/AML (London/UK)	2,2500	81,4911
9	Partner Re (Bermuda)	2,2500	83,7411
10	XL Catlin Re (France)	2,1000	85,8411
11	Hannover Re (Bermuda)	1,4000	87,2411
12	MS Amlin (Bermuda)	1,3000	88,5411
13	Mapfre (London/UK)	1,0500	89,5911
14	Endurance (Bermuda)	1,0427	90,6338

Tabell V2.4. *Andeler i lag ("layer") nr. 2 (MNOK 8 500 xs. MNOK 4 000). Prosent.*

		Andeler	
		Pr. foretak	Akkumulert
1	Gjensidige Forsikring ASA (Norway)	26,1747	26,1747
2	If P&C AB (Sweden)	21,0770	47,2517
3	Tryg Forsikring AS (Denmark)	10,7978	58,0495
4	Munich Re (Germany)	9,5000	67,5495
5	Scor (Germany)	5,0000	72,5495
6	Sirius (Sweden)	4,0000	76,5495
7	Lloyd's 4144/HCC (UK)	3,0000	79,5495
8	Hannover Re (Bermuda)	2,0000	81,5495
9	MS Amlin (Bermuda)	1,7000	83,2495
10	Toa Re (Japan)	1,6000	84,8495
11	Partner Re (Bermuda)	1,5000	86,3495
12	Trans Re (London/UK)	1,5000	87,8495
13	XL Catlin Re (France)	1,2500	89,0995
14	Mapfre (London/UK)	1,0500	90,1495
15	Lloyd's 2001/AML (London UK)	1,0000	91,1495
16	Endurance (Bermuda)	1,0000	92,1495
17	Chaucer U/W Dk (Synd CSL 1084)	1,0000	93,1495

Gjenforsikringsprogrammet for 2018

I alt 55 forsikringsforetak deltar i gjenforsikringsprogrammet til Norsk Naturskadepool for 2018. Tabellene V2.5 og V2.6 nedenfor omfatter alle foretak (gjenforsikrere) som har en andel på minst 1 prosent i det aktuelle laget ("layer").

Gjensidige Forsikring ASA, If P&C AB, Tryg Forsikring AS og Munich Re har samme andel i begge lag. Den samlede andelen for de fire foretakene utgjør 67,5 prosent.

I lag nr. 1 har 10 foretak en andel som større enn 2 prosent, mens 13 foretak har en andel som overstiger 1 prosent. De samlede andeler for disse foretakene er hhv. 85,8 prosent og 89,5 prosent.

I lag nr. 2 er det 8 foretak med en andel større enn 2 prosent og 16 foretak med en andel som overstiger 1 prosent. De samlede andeler for disse foretakene er hhv. 81,2 prosent og 91,8 prosent.

Tabell V2.5. Andeler i lag ("layer") nr. 1 (MNOK 2 000 xs. MNOK 1 500). Prosent.

		Andeler	
		Pr. foretak	Akkumulert
1	Gjensidige Forsikring ASA (Norway)	26,0000	26,0000
2	If P&C AB (Sweden)	20,1545	46,1545
3	Tryg Forsikring AS (Denmark)	11,5545	57,7090
4	Munich Re (Germany)	9,7500	67,4590
5	Scor (Germany)	4,2500	71,7090
6	Liberty Syndicates (France)	3,9416	75,6506
7	Sirius (Sweden)	3,5000	79,1506
8	Lloyd's 2001/AML (London/UK)	2,2500	81,4006
9	Partner Re (Bermuda)	2,2500	83,6506
10	XL Catlin Re (France)	2,1000	85,7506
11	Hannover Re (Bermuda)	1,4000	87,1506
12	MS Amlin (Bermuda)	1,3000	88,4506
13	Mapfre (London/UK)	1,0500	89,5006

Tabell V2.6. *Andeler i lag ("layer") nr. 2 (MNOK 12 500 xs. MNOK 3 500). Prosent.*

		Andeler	
		Pr. foretak	Akkumulert
1	Gjensidige Forsikring ASA (Norway)	26,0000	26,0000
2	If P&C AB (Sweden)	20,1545	46,1545
3	Tryg Forsikring AS (Denmark)	11,5545	57,7090
4	Munich Re (Germany)	9,7500	67,4590
5	Scor (Germany)	5,0000	72,4590
6	Sirius (Sweden)	4,0000	76,4590
7	HCC (UK)	2,7500	79,2090
8	Hannover Re (Bermuda)	2,0000	81,2090
9	MS Amlin (Bermuda)	1,7000	82,9090
10	Toa Re (Japan)	1,6000	84,5090
11	Partner Re (Switzerland)	1,5000	86,0090
12	Fidelis Insurance (Bermuda)	1,4486	87,4576
13	XL Catlin Re (France)	1,2500	88,7076
14	Mapfre (London/UK)	1,0500	89,7576
15	Chaucer U/W Dk (Synd CSL 1084)	1,0000	90,7576
16	Lloyd's 2001/AML (London UK))	1,0000	91,7576

Beregning av andeler i det samlede gjenforsikringsprogrammet

Siden gjenforsikringsprogrammet til Naturskadepoolen består av flere lag ("layere") og gjenforsikringsforetakene som deltar i programmet generelt ikke har identiske andeler i de ulike lagene, må det foretas noen tilleggsberegninger for å fastsette disse foretakenes andeler i det samlede gjenforsikringsprogrammet. Nedenfor blir det illustrert hvordan dette kan gjøres med gjenforsikringsprogrammet for 2018. Tilsvarende beregninger kan foretas for gjenforsikringsprogrammet for 2017 og eldre årganger (i den grad dette anses nødvendig).

Som allerede nevnt har Gjensidige Forsikring ASA, If P&C AB, Tryg Forsikring AS og Munich Re identiske andeler i de to lagene og dermed også i det samlede gjenforsikringsprogrammet. For de øvrige foretakene som deltar i gjenforsikringsprogrammet er dette generelt ikke tilfelle. Etter Finanstilsynets vurdering vil en tilstrekkelig presis metode for beregning av disse foretakenes andeler av det samlede gjenforsikringsprogrammet være å benytte gjenforsikringspremien for de to lagene som vekter. Ifølge opplysninger mottatt fra Naturskadepoolen utgjør gjenforsikringspremien i 2018 hhv. MNOK 87 og MNOK 151 for de to lagene, noe som innebærer at gjenforsikringsforetakenes andeler i lagene skal vektes med hhv. 0,3655 (lag 1) og 0,6345 (lag 2).

En oversikt over gjenforsikringsforetakene med størst andeler i Naturskadepoolens samlede gjenforsikringsprogram for 2018 er gitt i tabell V2.7. Oversikten er begrenset til foretak med en andel på minst 1 prosent i det samlede gjenforsikringsprogrammet.

Tabell V2.7. Andeler i det samlede gjenforsikringsprogrammet for 2018. Prosent.

		Andeler	
		Pr. foretak	Akkumulert
1	Gjensidige Forsikring ASA (Norway)	26,0000	26,0000
2	If P&C AB (Sweden)	20,1545	46,1545
3	Tryg Forsikring AS (Denmark)	11,5545	57,7090
4	Munich Re (Germany)	9,7500	67,4590
5	Scor (Germany)	4,7259	72,1849
6	Sirius (Sweden)	3,8173	76,0021
7	HCC (UK)	2,0190	78,0211
8	Hannover Re (Bermuda)	1,7807	79,8018
9	Partner Re (Bermuda)	1,7741	81,5760
10	XL Catlin Re (France)	1,5607	83,1366
11	MS Amlin (Bermuda)	1,5538	84,6904
12	Lloyd's 2001/AML (London/UK)	1,4569	86,1473
13	Liberty Syndicates (France)	1,4407	87,5880
14	Toa Re (Japan)	1,2432	88,8311
15	Mapfre (London/UK)	1,0500	89,8811

Det er oversikten i tabell V2.7 som skal benyttes ved utvelgelsen av gjenforsikringsforetakene som vil bli omfattet av kravet til individuelle beregninger av ΔRM_{CE} og $LGDC$. Oversikten kan også benyttes ved fordelingen mellom de enkelte gjenforsikringsforetak av den samlede andelen av beste estimat på samlet premieavsetning som anses avgitt til Naturskadepoolens gjenforsikrere.

Når det gjelder fordelingen av den samlede andelen av beste estimat på erstatningsavsetningen som er avgitt til Naturskadepoolens gjenforsikrere, kan oversikter som tilsvarer tabell V2.7 benyttes for de aktuelle skadeårganger, dvs. for skadeårganger der gjenforsikrerens andel av beste estimat på erstatningsavsetningen er større enn 0.